

VÄLIKYSYMYS 5/2014 vp

Eriarvoistuminen ja pienituloisten toimeentulo

Eduskunnalle

Viime aikojen uutiset talouden huonontuvasta kehityksestä, pahenevan työttömyyden uhasta ja yhä useamman suomalaisen toimeentulo-ongelmista pysäyttävät.

Työttömyys koskettaa suoraan tai perheenjäsenen kautta jo miljoonaa suomalaista. Köyhyys on ainakin väliaikaisesti todellisuutta noin 800 000 ihmiselle. Pitkäaikaisesta huono-osaisuudesta kärsii noin 100 000. Entistä useampi työssä käyväkin tulee taloudellisesti vain häidin tuskin toimeen. Leipäjonot kasvavat.

Huolestuttavaa on lasten ja nuorten jakautuminen entistä jyrkemmin hyvin- ja pahoinvoiviin. Lastensuojelutoimenpiteiden kohteena on jopa 87 000 lasta. Osa nuorista saa töitä heti valmistuksen jälkeen, osa ei millään saa opiskelu- tai työpaikkaa. Jos Suomen suuntaa ei saada muuttamaan, seuraukset voivat olla vielä 1990-luvun laa- maakin vakavampia.

Pääministeri Stubbin hallituksen ensimmäinen ja vaalikauden viimeinen budjetti ei tuonut ratkaisuja Suomen eikä suomalaisten ongelmiin. Päinvastoin. Työttömyys kasvaa. Isot päätökset siirrettiin seuraavalle hallitukselle.

Paras tae ehjelle yhteiskunnalle on, että saadaan nopeasti lisää työpaikkoja. Työllistäminen on tehokkainta köyhyys- torjuntaa. Hallitus on epäonnistunut työllisyyspolitiikassa. Tarvitaan rohkeita ratkaisuja, jotta pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden paheneminen saadaan pysäytettyä.

Hallituksen päättämät leikkaukset ja veronkorotukset kohdistuvat pienituloisiin, perheellisiin ja tavallisiin työssäkäyviin. Pienituloiset tarvitsevat eniten myös päiväkotij-, koulu-, terveys- ja

muuta kuntien palveluja, joista leikataan ensi vuonna. Säästöjä ja toiminnan tehostamista tarvitaan, mutta päätökset on etenkin tiukkoina aikoina tehtävä oikeudenmukaisesti ja läpinäkyvästi.

Valtion ensi vuoden budjetissa eivät toteudu valtiovarainministeri Rinteen lupaukset työllistävemmästä ja oikeudenmukaisemmasta politiikasta. Monen on esimerkiksi vaikea ymmärtää sitä, että lapsilisistä ylipäätään leikataan. Vielä vaikeampi on ymmärtää, että leikkausta jälkikäteen paikataan keinotekoisin ja monimutkaisin järjestelyin, jotka eivät edes helpota lapsilisiä eniten tarvitsevien tilannetta. Lapsilisäleikkauksen ja verovähennyksen yhtälössä on vain häviäjiä ja suuria häviäjiä. Lapsilisien leikkaaminen on hallitukselta arvovalinta, jota on mahdotonta hyväksyä.

Kaikista heikoimmassa asemassa olevien takuueläkkeeseen luvattiin korotus, mutta sitä ei kuitenkaan tullut. Hallitus petti lupauksen. Hallituksen päättämän eläkevähennyksen ulkopuolelle jää noin 100 000 pienimpien eläkkeiden saajaa.

Koulutuksesta leikataan yhteensä noin puoli-toista miljardia euroa. Uudet leikkaukset lisäävät ongelmia. Nuorten mahdollisuudet koulutukseen ja sitä kautta ammattiin ovat yhä enemmän postinumerosta kiinni. Etenkin toisen asteen koulutuksesta eli lukioista ja ammattikouluista leikkaaminen on vaarassa syrjäyttää lisää nuoria. Eriarvoistuminen on nähtävissä sekä tuloryhmien että maan eri osien välillä ja suurimpien kaupunkien sisällä. Eriarvoistuminen kasvattaa myös terveyseroja. Terveyserojen syyt ovat yh-

VK 5/2014 vp — Tuomo Puumala /kesk ym.

teiskunnallisia. Pienituloisen vaikutusmahdollisuudet omaan elämäänsä ovat kapeampia kuin suurituloisen.

Politiikassa on aina vaihtoehtoja. Vaikeina aikoina on ensisijaisesti pidettävä huoli kaikkein heikoimmassa asemassa olevista ihmisistä.

Hallitus vastaa tulevissa eduskuntavaaleissa vaalikauden politiikasta suomalaisille. Kaikkien päättäjien vastuulla kuitenkin on tässä ja nyt huolehtia siitä, että Suomi selviytyy mahdollisimman ehyenä. Välikysymyksen allekirjoittajat toivovat, että hallitus ymmärtää ongelman vakavuuden.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen mi-

nisterin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä ihmisten toimeentulo-ongelmien ratkaisemiseksi, työttömyyden kasvun nujertamiseksi, eriarvoistumisen pysäyttämiseksi, tasa-arvoisen koulutuksen turvaamiseksi sekä ihmisten alueellisten ja sosiaalisten terveyserojen kaventamiseksi ja

muuttaako hallitus laajasti epäoikeudenmukaisiksi koettuja päätöksiään, kuten esimerkiksi lapsilisien leikkaamista, ja helpottaa kaikkein köyhimpien eläkeläisten asemaa ensi vuoden budjetissa?

Helsingissä 10 päivänä syyskuuta 2014

Tuomo Puumala /kesk
Mikko Alatalo /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Lasse Hautala /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Timo Kalli /kesk
Anne Kalmari /kesk
Elsi Katainen /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Katri Komi /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Jari Leppä /kesk
Mika Lintilä /kesk
Markus Lohi /kesk
Eeva-Maria Maijala /kesk
Aila Paloniemi /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Arto Pirttilahti /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Juha Rehula /kesk
Eero Reijonen /kesk

Markku Rossi /kesk
Simo Rundgren /kesk
Annika Saarikko /kesk
Mikko Savola /kesk
Juha Sipilä /kesk
Kimmo Tiilikainen /kesk
Ari Torniainen /kesk
Tapani Tölli /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Terhi Peltokorpi /kesk
Annika Lapintie /vas
Anna Kontula /vas
Risto Kalliorinne /vas
Katja Hänninen /vas
Martti Korhonen /vas
Jari Myllykoski /vas
Paavo Arhinmäki /vas
Aino-Kaisa Pekonen /vas
Eila Tiainen /vas
Silvia Modig /vas
Erkki Virtanen /vas
Kari Uotila /vas